

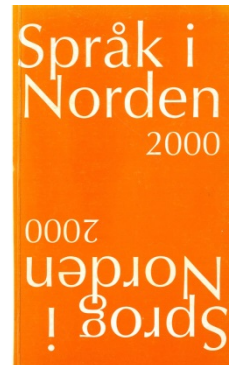
Sprog i Norden

Titel: Semikommunikation och receptiv flerspråkighet i Skandinavien – ett forskningsprojekt vid Hamburgs universitet

Forfatter: Lena Heine

Kilde: Sprog i Norden, 2000, s. 59-61

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Nordisk språkråd

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Semikommunikation och receptiv flerspråkighet i Skandinavien – ett forskningsprojekt vid Hamburgs universitet

Lena Heine

Projektledare: Prof. Dr. Kurt Braunnüller, Institutionen för Germanistik
(Skandinavistik)

Forskare: Per Warter (MA), Ludger Zeevaert (MA)

Forskarassistenter: Lena Heine, Franziska Watzke

Hemsida med aktuell information:

<<http://www.rz.uni-hamburg.de/SFB538/a6/index.html>>

Forskningsprojekt semikommunikation

Forskningsprojektet *Semikommunikation och receptiv flerspråkighet i det nutida Skandinavien* är en del av projektet *Flerspråkighet* vid Hamburgs Universitet, som främjas av Deutsche Forschungsgesellschaft. Inom detta projekt finns det 13 delprojekt där man arbetar med olika frågeställningar angående flerspråkighet, de flesta med språkvetenskaplig utgångspunkt, men även i samarbete med forskare i historia, datalingsvistik och orientalistik.

Vårt delprojektprojekt har fem medarbetare, och arbetet ska så småningom mynna ut i två doktorsavhandlingar.

Inom projektet som sysslar med skandinaviska språk står den internordiska kommunikationen i centrum, d.v.s. förståelsen mellan danskar, svenskar och nordmän. I en normal talsituation använder de (oftast) sina respektive modersmål. En sådan kommunikation mellan för talarna förståeliga olika språk kallar vi för semikommunikation. Receptiv flerspråkighet kallar vi däremot kommunikationen mellan språk som inte är förståeliga för talarna p.g.a. språkens olikhet. Detta är fallet t.ex. när en talare pratar engelska och en pratar tyska och båda har kunskaperna som är nödvändiga för att förstå varandra.

Det är följande frågeställningar som står i fokus:

- Använder talaren sitt modersmål, samtalspartnerns språk eller ett tredje språk? Varför?
- Vilka faktorer måste finnas för att kommunikationen mellan skandinaviska språk kan lyckas? Hur pass lika måste språken vara på ett typologiskt plan?
- Hur mycket och på vilket sätt anpassar sig en kommunikationspartner till den andra?
- När och varför misslyckas kommunikationen (missförståelse, reparation)? Vilka subjektiva och objektiva problem uppträder? Vill man inte förstå samtalspartnern eller är det kanske för jobbigt att ställa in sig på ett avvikande kommunikationssätt fastän det skulle vara möjligt att förstå det?

Hur går vi fram?

I den första projektfasen ska vi utarbeta en allmän semikommunikationsteori samt en teori om receptiv flerspråkighet. På det sättet ska det bli möjligt att förstå hur kommunikationen med hjälp av språk som är nära släkt fungerar och att avgränsa detta sätt att kommunicera ifrån receptiv flerspråkighet.

I empiriska undersökningar ska vi analysera autentisk kommunikation samt talarnas attityder mot grannspråken. Vi ska delta i och iakttä interskandinaviska samtal. En viktig undersökningsgrupp är deltagare i interskandinaviska konferenser, där konkreta beslut måste fattas (t.ex. det Nordiska Universitetsadministratörssamarbetet¹), där alltså en problemlös kommunikation är absolut nödvändig. Dessutom ska vi undersöka strategier i skandinavisk skolundervisning, framför allt i skolor med elever från olika skandinaviska länder liksom i Svenska skolan i Hamburg. Men även andra situationer där skandinaver med olika språk träffar på varandra är intressanta analysföremål.

¹ Hur denna samarbetsgrupp (NUA) har gripit sig an uppgiften att underlätta kommunikationen kan man se på deras webbplats <<http://www.abo.fi/norden/nuas/>>. Red. ann.

Våra mål

Målen med vårt forskningsarbete är dels att formulera övergripande teorier om semikommunikation och receptiv flerspråkighet, eftersom detta hittills inte har skett i forskningen. Dels ska vi analysera situationen i Skandinavien under samhälls- och attitydsteoretisk synvinkel.

De teoretiska undersökningsresultaten skulle även kunna tillämpas till andra språk som är förståeliga för varandra (t.ex. spanska och portugisiska, tjeckiska och slovakiska m.fl.).

Resultaten ska leda till förslag om hur förståelsen mellan talare av nära släkt språk kan förbättras.